

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē niḡamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

śrīmadrāmāyaṇē vālmīkiyē ādikāvyē sundarakāṇḍē

॥ ēkapañcāśaḥ sargaḥ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

śrī raṅgarāmānuja mahādēśikan

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

॥ ēkapañcāśaḥ sargaḥ ॥

śrīrāmaprabhāvaṃ varṇayatā hanumatā rāvaṇasya
prabōdhanam

taṃ samīkṣya mahāsattvaṃ
sattvavān harisattamaḥ |
vākyamarthavadavyagra -
stamuvāca daśānanam ॥ 5.51.1 ॥

ahaṃ sugrīvasandēśā -
diha prāptastavāntikē |
rākṣasēśa harīśastvāṃ
bhrātā kuśalamabravīt ॥ 5.51.2 ॥

bhrātuḥ śṛṇu samādēśaṃ
sugrīvasya mahātmanaḥ |
dharmārthasahitaṃ vākya -
miha cāmutra ca kṣamam ॥ 5.51.3 ॥

rājā daśarathō nāma
rathakuñjaravājimān |
pitēva bandhurlōkasya
surēśvarasamadyutiḥ ॥ 5.51.4 ॥

jyēṣṭhastasya mahābāhuḥ
 putraḥ priyatarāḥ prabhuḥ |
 piturnidēśānniṣkrāntaḥ
 praviṣṭō daṇḍakāvanam || 5.51.5 ||

lakṣmaṇēna saha bhrātrā
 sītayā saha bhāryayā |
 rāmō nāma mahātējā
 dharmyaṁ panthānamāśritaḥ || 5.51.6 ||

tasya bhāryā janasthānē
 bhraṣṭā sītēti viśrutā |
 vaidēhasya sutā rājñō
 janakasya mahātmanah || 5.51.7 ||

mārgamāṇastu tāṁ dēvīm
 rājaputraḥ sahānujaḥ |
 ṛṣyamūkamanuprāptaḥ
 sugrīvēṇa ca saṅgataḥ || 5.51.8 ||

tasya tēna pratijñātaṁ
 sītāyāḥ parimārgaṇam |
 sugrīvasyāpi rāmēṇa
 harirājyaṁ nivēditum || 5.51.9 ||

tatastēna mṛdhē hatvā
 rājaputrēṇa vālinam |
 sugrīvaḥ sthāpitō rājyē
 haryṛkṣāṇāṁ gaṇēśvaraḥ || 5.51.10 ||

tvayā vijñātapūrvaśca
 vālī vānarapuṅgavaḥ |
 sa tēna nihataḥ saṅkhyē
 śarēṇaikēna vānaraḥ || 5.51.11 ||

sa sītāmārgaṇē vyagraḥ
 sugrīvaḥ satyasaṅgarah |
 harīn samprēṣayāmāsa
 dīśaḥ sarvā harīśvaraḥ || 5.51.12 ||

tām harīṇām sahasrāṇi
 śatāni niyutāni ca |
 dikṣu sarvāsu mārgantē
 hyadhaścōpari cāmbare || 5.51.13 ||

vainatēyasamāḥ kēcit
 kēcit tatrānilōpamāḥ |
 asaṅgagatayaḥ śīghrā
 harivīrā mahābalāḥ || 5.51.14 ||

ahaṃ tu hanumānnāma
 mārutasyaurasaḥ sutaḥ |
 sītāyāstu kṛtē tūrṇaṃ
 śatayōjanamāyatam || 5.51.15 ||

samudraṃ laṅghayitvaiva
 tvām didṛkṣurihāgataḥ |
 bhramatā ca mayā drṣṭā
 gṛhē tē janakātmajā || 5.51.16 ||

tad bhavān dṛṣṭadharmārtha -
 stapah kṛtaparigrahaḥ |
 paradārān mahāprājña
 nōparōddhum tvamarhasi || 5.51.17 ||

nahi dharmaviruddhēṣu
 bahvapāyēṣu karmasu |
 mūlaghātiṣu sajjantē
 buddhimantō bhavadvidhāḥ || 5.51.18 ||

kaśca lakṣmaṇamuktānām
 rāmakōpānuvartinām |
 śarāṇāmagrataḥ sthātum
 śaktō dēvāsuresvapi || 5.51.19 ||

na cāpi triṣu lōkēṣu
 rājan vidyēta kaścana |
 rāghavasya vyalīkaṁ yaḥ
 kṛtvā sukhamavāpnuyāt || 5.51.20 ||

tat trikālahitaṁ vākyaṁ
 dharmyamarthānuyāyi ca |
 manyasva naradēvāya
 jānakī pratidīyatām || 5.51.21 ||

dṛṣṭā hīyaṁ mayā dēvī
 labdhaṁ yadiha durlabham |
 uttaraṁ karma yacchēṣaṁ
 nimittaṁ tatra rāghavaḥ || 5.51.22 ||

lakṣitēyaṃ mayā sītā
 tathā śōkaparāyaṇā |
 gr̥hē yāṃ nābhijānāsi
 pañcāsyāmiva pannagīm || 5.51.23 ||

nēyaṃ jarayituṃ śakyā
 sāsuraairamarairapi |
 viśasaṃspr̥ṣṭamatyartham
 bhuktamannamivaujasā || 5.51.24 ||

tapaḥ santāpalabdhastē
 sō'yaṃ dharmaparigrahaḥ |
 na sa nāśayituṃ nyāyya
 ātmaprāṇaparigrahaḥ || 5.51.25 ||

avadhyatām tapōbhiryām
 bhavān samanupaśyati |
 ātmanaḥ sāsurairdēvai -
 rhētustatrāpyayaṃ mahān || 5.51.26 ||

sugrīvō na ca dēvō'yaṃ
 na yakṣō na ca rākṣasaḥ |
 mānuṣō rāghavō rājan
 sugrīvaśca harīśvaraḥ |
 tasmāt prāṇaparitrāṇam
 katham rājan kariṣyasi || 5.51.27 ||

na tu dharmōpasamhāra -
 madharmaphalasaṃhitam |

tadēva phalamanvēti

dharmāścādharmanāśanaḥ || 5.51.28 ||

prāptaṃ dharmaphalaṃ tāvad

bhavatā nātra saṃśayaḥ |

phalamasyāpyadharmasya

kṣipramēva prapatsyasē || 5.51.29 ||

janasthānavadhaṃ buddhvā

vālinaśca vadhaṃ tathā |

rāmasugrīvasakhyaṃ ca

buddhyasva hitamātmanaḥ || 5.51.30 ||

kāmaṃ khalvahamapyēkaḥ

savājirathakuñjarām |

laṅkāṃ nāśayituṃ śakta -

stasyaiṣa tu na niścayaḥ || 5.51.31 ||

rāmēṇa hi pratijñātaṃ

haryṛkṣagaṇasannidhau |

utsādanamamitrāṇaṃ

sītā yaistu pradharṣitā || 5.51.32 ||

apakurvan hi rāmasya

sākṣādapi purandaraḥ |

na sukhaṃ prāpnuyādanyaḥ

kiṃ punastvadvidhō janaḥ || 5.51.33 ||

yāṃ sītētyabhijānāsi

yēyaṃ tiṣṭhati tē gṛhē |

kālarātrīti tām viddhi
sarvalaṅkāvināśinīm || 5.51.34 ||

tadalaṃ kālapāśēna
sītāvigraharūpiṇā |
svayaṃ skandhāvasaktēna
kṣēmamātmani cintyatām || 5.51.35 ||

sītāyāstējasā dagdhām
rāmakōpapradīpitām |
dahyamānāmimām paśya
purīm sāṭṭapratōlikām || 5.51.36 ||

svāni mitrāṇi mantrīmśca
jñātīn bhrātṛn sutān hitān |
bhōgān dārāmśca laṅkāṃ ca
mā vināśamupānaya || 5.51.37 ||

satyaṃ rākṣasarājēndra
śṛṇuṣva vacanaṃ mama |
rāmadāsasya dūtasya
vānarasya viśēṣataḥ || 5.51.38 ||

sarvān lōkān susaṃhṛtya
sabhūtān sacarācarān |
punarēva tathā sraṣṭuṃ
śaktō rāmō mahāyaśāḥ || 5.51.39 ||

dēvāsuranarēndrēṣu
yakṣarakṣōragēṣu ca |

vidyādhareṣu nāgēṣu

gandharvēṣu mṛgēṣu ca || 5.51.40 ||

siddhēṣu kinnarēndrēṣu

patattriṣu ca sarvataḥ |

sarvatra sarvabhūtēṣu

sarvakālēṣu nāsti saḥ || 5.51.41 ||

yō rāmaṃ prati yudhyēta viṣṇutulyaparākramam |

sarvalōkēśvarasyēha kṛtvā vipriyamīdṛśam |

rāmasya rājasimḥasya durlabham tava jīvitam || 5.51.42 ||

dēvāśca daityāśca niśācarēndra

gandharvavidyādharanāgayakṣāḥ |

rāmasya lōkatrayanāyakasya

sthātum na śaktāḥ samarēṣu sarvē || 5.51.43 ||

brahmā svayambhūścaturānanō vā

rudrastrinētrastripurāntakō vā |

indrō mahēndraḥ suranāyakō vā

sthātum na śaktā yudhi rāghavasya || 5.51.44 ||

sa sauṣṭhavōpētamadīnavādinaḥ

kapērniśamyāpratimō'priyaṃ vacaḥ |

daśānanaḥ kōpavivṛttalōcanaḥ

samādiśat tasya vadham mahākapēḥ || 5.51.45 ||

|| ityārṣē śrīmadrāmāyaṇē vālmīkiyē ādikāvyē

sundarakāṇḍē ēkapañcāśaḥ sargaḥ ||